

Frida

BÁRBARA MUJICA

Strhující životní drama slavné mexické malířky
Nové vydání populárního biografického románu

me carno Frida

Bárbara Mujica

FRIDA

Bárbara Mujica

FRIDA

Přeložila

Ivana Muková

Copyright © 2001 by Bárbara Mujica
Translation © Ivana Muková, 2002, 2012

All rights reserved

ISBN 978-80-7359-364-3 (papírová kniha)
ISBN 978-80-7359-975-1 (e-pub)
ISBN 978-80-7359-951-5 (PDF pro čtečky)
ISBN 978-80-7359-933-1 (mobi)
ISBN 978-80-7359-915-7 (PDF)

Maurovi s láskou

OBSAH

ČÁST PRVNÍ	9
KAPITOLA 1 FRIDO! FRIDO!	11
KAPITOLA 2 TANČÍCÍ FRIDA	25
KAPITOLA 3 PAJDAVÁ FRIDA	39
KAPITOLA 4 VÁLKA!	61
KAPITOLA 5 PŘÍPRAVKA	80
KAPITOLA 6 ŽERTÍČKY	108
KAPITOLA 7 OBOJŽIVELNÍCI	120
KAPITOLA 8 BEZVĚTRÍ	146
KAPITOLA 9 ODHALENÍ	152
KAPITOLA 10 PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL	158
KAPITOLA 11 17. ZÁŘÍ 1925	173
KAPITOLA 12 PORTRÉTY	185
KAPITOLA 13 NÁHODNÁ SETKÁNÍ A VAZBY	197
KAPITOLA 14 KONCE A POČÁTKY	215
ČÁST DRUHÁ	237
KAPITOLA 15 ŘÍŠE DIVŮ	239
KAPITOLA 16 REKVIEM	258
KAPITOLA 17 KDE SE ROZDĚLUJE CESTA	265
KAPITOLA 18 BOD OBRATU	291
KAPITOLA 19 MOJE SESTRA UMĚLKYNÍ	308
KAPITOLA 20 ÚTRŽKY	315
KAPITOLA 21 OTROK A PÁN	330
KAPITOLA 22 ZNÁMOSTI	343
KAPITOLA 23 ROZBITÉ PANENKY	363
KAPITOLA 24 AGNUS DEI	385
Poznámka autorky	409

ČÁST PRVNÍ

KAPITOLA 1

FRIDO! FRIDO!

Vím, co chcete slyšet, doktorko, ale je mi líto, že mne žádnou nechutnou zpověď nedostanete. Vy psychiatři jste všichni stejní. Chcete po mně, abych řekla, jak jsem jí pohrdala, jak jsem nesnášela, že je vždycky středem pozornosti, ale to se mýlíte. Ve skutečnosti jsem nesnášela, když se lidé dívali na mne, což se dělo často, protože, abych řekla pravdu, z nás dvou jsem já byla ta hezcí. *On* mi to řekl.

Jenže to není fér. Věřte mi, že vzdor tomu všemu jsem ji měla moc ráda.

Podívejte, pokud si vzpomínám, tak na mne byla vždycky hodná. Ochraňovala mě. Já k ní vždycky vzhlížela, protože byla chytřejší, nadanější. Já byla klidná. Ona temperamentní. Já hezcí. Ona možná měla jiný názor, ale... Chci říct, že si musela být vědoma toho, že se na mne každý rád podívá, i když se tvářila, jako že ona ne. Koneckonců hloupá nebyla. *On* vždycky tvrdil, že jsem skvělá. Byl to samozřejmě lhář, sladký lhář. Ale i tak mě rád maloval. Byla jsem jeho nejoblíbenější modelkou. Jí se nelíbilo, když jsem mu stála modelem, ale já to dělala i tak. Pořád. A nahá.

Fakt je, že to nebylo proto, abych se jí vyrovnala. Kvůli tomu jsem to nedělala. Ona měla svoje silné stránky a já taky. Ona byla chytrá. Já hezká. Ona hezká nebyla. Copak to šlo? Chromá dívka s knírkem a jednou nohou kratší? Někdy mě provokovala, ale to se dalo čekat. Mys-

lím tím, že ona byla ta bystřejší a já poněkud pomalejší. Ale ona provokovala každého. V tom mi nedávala žádnou zvláštní přednost, nebyla jsem žádnou výjimkou. Já nebyla nikdy v ničem výjimkou.

Nemyslím tím, že bych nevěděla, co dělám. To jsem věděla, ale myslím, že jí to bylo docela jedno. Byla divoká a přitahovala k sobě veškerou pozornost. Nějaká pravidla jí vůbec nic neříkala. Ani pocity druhých lidí. A tak jsem si řekla: Dobrá, když ona nebere na nikoho ohled, když si myslí, že je v pohodě cpát se dopředu, dělat si vždycky, co sama chce, a kašlat na to, co si myslí ostatní, tak já si z ní prostě budu brát příklad.

Tak vidíte, ona byla vůdčí osobností. Já ji následovala. Já vždycky někoho následovala.

Dám vám příklad. Ptala jste se mě na dětství, tak vám to povím.

Stalo se to kdysi dávno, když jsme ještě byly malé. Je to už hodně dávno, ale já si to pamatuji tak živě, jako by se mi to úplně vrylo do mozku. Víte, i já jsem umělkyně. Nechci tím říct, že bych byla umělkyně jako ona, to ne. Neumím malovat na plátno, ale vyrývám si obrazy do paměti. Nic moc, co?

Vidím to takhle: Frida se skrývá za sloupem a prohlíží si své nepřátele. Velitel Estela něco šeptá vrchnímu stratégovi Maríe del Carmen. Estela dává signál a bitva začíná. Na dvoře je asi čtyřicet dívek. Zhruba patnáct se jich shlukuje do útočného oddílu. Ostatní pokračují s plným zaujetím ve skákání přes švihadlo nebo hrají nebe, peklo, ráj. Frida vykukuje z úkrytu, přehlíží nepřátelské síly a kouše si ret.

Byla nádherné dítě. Ne jako já, vypasená a přihloup-lá. Myslím, že bych si to měla přiznat. V těch dnech byla ona hezcí, i když ne nadlouho. Byla to rozkošná holčička, s opálenou pletí, plnými, růžovými tvářičkami a nadýchanými ramínky. Bylo jí tenkrát asi šest a tmavě hnědé načechrané kudrlinky až pod uši lemovaly její

dosud jemnou a dětskou tvář. Máma ji posílala do školy s bílou mašlí ve vlasech, takže ve své ginghamové šatovce vypadala jako andílek.

Školní budova byla postavená ve španělském koloniálním stylu, s vnitřním patiem obklopeným kolonádou s arkádami. Před chvílí sprchlo, jak to na Centrální plošině v dubnu chodí, ale nyní už zase svítilo slunce a v něm se na dlaždicích patia leskly louže, které se utvořily po této náhlé a prudké přeháňce. Uprostřed školního dvorku se chichotaly dívky, skákaly do louží a snažily se kolem sebe co nejvíce stříkat.

Frida si toho nevšímala. Plně se soustředila na Estelu a Mariú del Carmen, jež stály v čele svých posádek se založenýma rukama. Chtěly ji z úkrytu vyštípat na volné prostranství. Ale Frida na ten hon nečekala. Vzdorovitě stiskla rty – asi takhle – a vystoupila ze skryše za sloupem.

„Frido!“ zašeptala jsem. „Frido, nechoď tam!“ A skrčila jsem se do stínu.

„Mlč!“ zasyčela. „Nebud' srágora.“ Vždycky mi říkala srágoro.

Krčila jsem se za sloupem a čekala, až předstoupí před útočnou linii. Najednou jsem ucítila vlhko a kůže mezi nohama mě začala štípat. Pohnula jsem se a moč mi začala stékat po nohou do nových bílých ponožek s krajkovým lemováním. Věděla jsem, že máma bude zuřit.

Frida si stoupla před Estelu. Celá se leskla, asi od sluníčka. Rty se jí třásly, ale nohy stály pevně. Neochvějně hleděla své sokyni přímo do očí.

Estela se ušklíbla a dívky z nepřátelské brigády jako na povel začaly pět:

*iFrida, Frida
Fue servida
Al Diablo
Por comida!*

Frida, Frida
není k ničemu
jen dáblu
k večeři!

iFrida, Frida
Escupida
De su boca
Por judía!

Ale nemá
 o ni vůbec zájem,
 jenom na ni pliv,
 protože je žid.

To bylo strašné. Strašné! My byly katoličky. Obě dvě jsme byly u prvního přijímání, ale v této děsné škole nám dívky neustále nadávaly do Židovek. Kvůli našemu tatínkovi.

Chtěla jsem, aby se Frida otočila a šla pryč, ale ona místo toho sevřela rty, aby se jí netřásla brada. Děti, které si hrály kolem, se začaly sbíhat. V mžiku kolem ní vytvořily velký klikatý polokruh. Frida zvedla hlavu a založila si paže na hrudi. Knedlík v krku mě začal dusit. Vzlykala jsem.

Na okamžik se Fridě zachvěla brada, ale odhodlaně zamrkala a podařilo se jí potlačit slzy. Některé děti se hihňaly a ukazovaly si prstem. Na dvorku se začalo rozlévat cosi zlověstného. Frida ztěžka polkla a pak se zhluboka nadechla.

„Drž hubu!“ vrhala na Estelu slova, jako by to byly sežvýkané kuličky z papíru.

Děti začaly zpívat hlasitěji.

„Držte huby!“ zařvala znovu Frida, ale tentokrát ji přehlušil zpěv.

„*Frida, Frida!*“

„Držte huby! Drž-te hu-by!“

Zpěv pomalu utichal.

„To je ale blbá píseň!“ zařvala. „To musel vymyslet pěkný idiot!“

Některá děvčata se začala smát. Pár jich zase začalo zpívat, tentokrát o něco tišeji.

Dál jsem už skoro nic neviděla. Vyhlížela jsem od sloupu a stála na špičkách, ale byla jsem mnohem menší než dívky, které kolem Fridy udělaly bariéru, takže jsem jim neviděla přes hlavy. Ráda bych se začala prodírat da-

vem, abych si udělala lepší místo pro výhled, ale věděla jsem, že by si začaly dělat legraci z mých mokrých kamašů a ponožek, nehledě na to, že by se do mne mohly pustit jenom proto, že jsem její sestra. A tak jsem zůstala ve skryšii.

Estela a Frida stály necelého půl metru proti sobě a upřeně si hleděly do očí. Ani jedna se nepohnula. Napětí narůstalo hrozně dlouhou dobu – snad týdny, či dokonce měsíce. A pak se to konečně prolomilo. Konečně se něco pohnulo. Ostatní děti se dívaly a vyčkávaly. Bály se, ale cítily vzrušení a čekaly, že se stane něco strašného.

„Ty sem nepatříš, ty mezi nás prostě vůbec nepatříš,“ zasyčela Estela. „Nejsi jedna z nás!“

Děti sebou trhly, jako kdyby mezi ně doprostřed dvorku ze střechy spadl nějaký čert. Všechny zíraly na Fridu. Chtělo se mi Estelu zabít, ale copak jsem mohla? Zůstala jsem tedy za sloupem.

„Ale jsem,“ odvětila Frida.

„Ale nejsi, Frrriido!“ Estela její jméno vyslovila s hrdelním R. „Máš moc divný jméno!“

Frida na chvíli zaváhala. Je pravda, že její jméno se psalo německy Frieda. A je pravda, že náš otec byl německý Žid maďarského původu.

Podívala se zpříma na Estelu. „Jmenuju se Magdalena Carmen Frieda Kahlo y Calderón. Tak jsem byla v kostele pokřtěna.“

„Jste přivandrovalci! Váš táta neumí pořádně španělsky. Když řekne *república* nebo *revolución*, je to, jako by chrochtalo prase!“

„Já nejsem žádný přivandrovalec. Jsem Mexičanka!“

„Mexičani jsou katolíci!“

„Jsem Mexičanka a katolička stejně jako ty! Každou neděli chodím do kostela. Chodím do kostela San Juan stejně jako ty, tak bys to mohla vědět!“

Ne že by bylo něco špatného na tom být Žid, dok-

torko. Za několik let se Frida svým židovským původem chvástala. Ale tehdy, v porevolučním Mexiku, bylo všechno cizí považováno za špatné. Vy jste Židovka, paní doktorko?

„Tvůj otec se jmenuje Wilhelm!“

„Můj otec se jmenuje Guillermo!“

„Jenže ne doopravdy, Frriido! Doopravdy se jmenuje Wilhelm!“

„Wilhelm, Wilhelm!“ prozpěvovaly děti. „Její táta je Wilhelm!“

Světlo se Fridě zachytilo ve vlasech a její temeno jako by bylo obklopené svatozáří. Vypadala v tom světle jako serafín, lehounká a prozářená. Zvedla své jemné dětské prstíky k ústům a zírala na Estelu.

„Matka povídala, že tvůj táta přitáhl s těma od Porfiria Díaze,“ prohlásila Estela. „Říkala, že cizinci naší zemi škodí, ale teď po revoluci prý budete všichni viset!“

„Tvoje máma je pitomá kurva!“

Frida upozorovala, že Estela polevila. Dívčini rodiče sympatizovali s revolucionářem Emilianem Zapatou a jeho zemědělskou reformou, ale byli to slušní lidé, žádná lůza. V tomto naleštěném buržoazním prostředí téměř nebylo možné taková slova zaslechnout. A už vůbec ne od mladé dámy, natož od šestileté. Estela zalapala po dechu. Musela jsem se smát tomu výrazu na její tváři, když Frida ta slova pronášela.

Dvorkem proběhla vlna údivu. Dívky se zasmály. „Slyšely jste, co řekla Frida?“ šeptaly. „Řekla pitomá. Řekla k...!“ Takhle se nevyjadřovali ani zemědělci. Zemědělci byli rezervovaní, distingovaní lidé. Takto mluvila jenom spodina. Frida porušila tato pravidla, a to vyžadovalo odvahu! Byla jsem na ni hrdá.

Děti přeskakovaly očima z Fridy na Estelu. Měly napjaté tváře, plné očekávání. Některé přikyvovaly a usmívaly se na Fridu. Vypadalo to, že se každou chvíli přidají na její stranu. Estela ale zcela zjevně nechtěla ztratit